

Any II

Núm. 14

Catalunya

Revista

Literaria

Catalana

Josep Granger

Preu: 25 cèntims

LA ORTOPÈDIA MODERNA

de BARTOMEU CARCASONA

TALLERS I DESPATX ÚNIC:

ESCUDILLERS BLANCS, 8 (Darrera Plaça Reial) **Barcelona**
Teléfon 3328 A

Especialitat en la construcció de la **Cotilla Ortopèdica Moderna** per a corregir i curar les **Escoliosis i Desviacions** de l'espinada en tots sos graus, model especial de la casa.

Braguer articular regulador model especial de la casa, per a la retenció absoluta de l'hèrnia

Faixes ventrals de totes classes per reduir el volum del ventre

Faixa-cotilla, etc., etc.

Més de 50 anys de pràctica són la millor garantia

Aparells Ortopèdics

i expressos per a cada infirmitat, perfeccionats i lleugers per a curar o corregir els **peus, Varus, Equino o punta, Genus, Valgum** interior o exterior

Aparells especials per a paràlisis infantils
Coxàlgias

Cames, braços artificials. Benes de goma per els recent operats.

Tirants Omoplàtics
per a evitar el carregament d'espatlles

VOLEU VESTIR BE I EL-LEGANT?

Encarregueu vostres
trajos a la casa

Lluís Pinyol

Jaume I, 15 (entrada Trompetes, 2. 1.ª, 2.ª) - BARCELONA

GOMES, CEL·LULOIDE, HULES

JOSEP NOGUÉS -- Portaferri, 15

ARTICLES PER FUTBOL BARATISSIMS

LLIURA

Catalunya

Revista Literaria Catalana

Portaven de tots els Jocs Florals i concursos literaris de Catalunya

Es publicarà cada quinze dies

Director Literari **ANTONI OLLÉ I BERTRÁN**

SUBSCRIPCIÓ: Barcelona, trimestre ptes. 1'25 — Fora, trimestre ptes. 1'50

Redacció i Administració: **COTONERS, 6, entresol**

NOSTRES POETES

Josep Granger

Fam i Misèria

Llunyanes s'ouen les batallades del cloquer de l'església que marquen l'hora que passa, el mantell de les tenebres s'esvaeix lentament amb recança en oivir les primeres rojors de l'aurora i poc a poc l'immensa urbs es deixonda del somni de la nit.

Mentre's la claror grisenca va extenent-se per l'horitzó, algun qu'altre carro trenca el silenci amb el terrabastall produït pel xocar ses rodes en els junts del empedrat i que repercuteix vagament pels àmbits i en les orelles dels vianants que amb l'esguard trist, els veuen fugir lluny, molt lluny.

El firmament és gris, el disc de foc resta amagat en l'èter, i una pluja menuda d'hivern cau per tot arreu.

L'urb es remou debatent-se lleument en el tràfic de cada jorn, més, qu'és un simulacre del despertar d'aquells dies de pau i de treball i amarats de llum i calor de l'Astre Rei.

Tot és llòbreg. Els carrers quasi deserts mostren la manca de la mà feïnera que els puleix i neteja, munts de femta i de desferres d'olor pestil·lent es veuen arreu fins en les vies més centríques forrades d'asfalt, i vora el pedrís de l'acera un bassal de sang negra i corgelada mostra la prova patent del desencadenament de les lluites fratricides que germinen en les afraus de l'urb.

Un silenci de mort impera arreu; en els suburbis no es veuen com altres jorns les colles d'obriers amb el paquet i l'ampolla o la botija sota el braç, ni tampoc se senten els martells picant en l'enclusa batent ferro, ni l'aixordador soroll de la maquinària de les fàbriques, tot és mort, la mà de l'home ha paralitzat com per art d'encantament el tràfic fabril. En les entranyes de l'urb no es veuen tampoc com altres jorns els cotxes i autos en gran nombre,

també s'hi nota encara que en petita proporció l'anomalia derivada de lo dels suburbis i per xò parelles de guardes enronden els bancs, i els hotels on hi ha alegria i disbauxa en gran; i patrulles de genets silenciosament recorren les vies amb l'esguard menassador i l'arma amartallada.

Tal com van transcorreguent les primeres hores del matí es nota un xiquet de moviment; vora els portals de les esglésies i en les cantonades dels carrers s'hi veuen els espectres de la misèria; dones demacrades amb llurs infants pidolen caritat. Víctimes ignoscents de l'avàrcia humana, desesperades aquestes mares per no haver-hi un pa a la post, s'han llençat urb endins. Mai ho farien de captar, però els filllets, pobres infants!, senten la fam com qui més i primer de tot són ells i per xò quan passen els vianats suplicants les mares clamen:

—Per caritat, tingui compassió de nosaltres, tenim fam, pels meus filllets!

I els vianants commoguts davant d'aquell quadre depositen a la mà de la pobre mare quelcom de lo que duen i ella agraïda i amb els ulls entelats pel plor mormola:

—Déu li pagui.

Arreu es veuen colles d'homes caminant sens esma amb els ulls esbarriats o clavats en terra buscant inútilment feina o pa per a apaibagar la fam de ses llars. Amb el rostre transfigurat per la desesperació resten enmudits, a ningú parlen, ningú els sent clamar, ningú comprèn l'espantosa lluita que cada hù d'ells té dintre de sí. Ells no poden fer com les dones, captar, no hi estan acostumats i la vergonya els mataria. Però la fam no té espera, i és terrible veure com contemplen embadocats i amb la boca fent aigua la magnificència dels aparadors de les botigues curulls de queviures, amb

gran satisfacció dels botiguers que amb la mitja rialla sardòdica als llavis s'els miren triomfants; i quan els obrers s'en adonen de que són espiats, s'en van d'allí, no sens que es girin i una grossa llàgrima solqui ses galtes que aixuguen d'una revolada amb la mànega per por de que la gent s'en adongui.

Passen hores i les colles famolènques com cada dia s'encaminen al port i als quarters en busca de les sobres del ranxo, més aïl que molts mils s'en queden sense.

Quan veuen burlades les esperances, quan pensen que amb aquell pas, ses mullers i els fills pararan tòxics i ells els hauràn de cullir desvanescuts i durlos al cementiri o a l'hospital, es redressen i apretant els punys amb ràbia clamen:

— ¡Fam!, ¡tenim fam!, volem pa per nostres fills.

Aquestes imprecacions suplicants unes i desesperades les altres sotraguejen els esperits de la multitud i com un imàn, les colles disperses s'ajunten i plegades invadeixen les vies cèntriques. Per moments van pujant les imprecacions, lo qu'era súplica és ira, la multitud no clama, udola.

— Tenim fam! — criden centenars de boques. Els vianants al veure aquell espectacle fugen i els botiguers i comerciants tiren depressa les portes avall de llurs botigues replertes de queviures. A l'adonar-se'n la multitud nombrosa s'irrita.

— Aquí, aquí n'hi ha de pa — criden uns i de prompte alguna qu'altre pedra rebot per les parets i trenca a bossins els vidres dels aparadors. Com una allau la multitud s'apreta a les portes, ressonen cops i les portes cauen a trossos; un «Are!» de satisfacció ressona de totes les boques i comença el saqueig.

En aquest moment apareixen en mig de una gran polseguera els genets; sona un toc estrident de trompeta i es llencen sobre la multitud brandant els sabres lluents, aquesta els planta cara amb una pluja de pedres. Irritat el caporal dona l'ordre, s'en vaineixen els sabres i s'engalten els fusells, un terratrèmol aixordador; una foguerada llueix, i un núvol de fum blanc emboira per uns moments l'espai. Espaordida la multitud es dispersa per totes bandes deixant un quadre d'horror; ací i allà en l'empedrat s'hi veuen homes, dones i fins

algún infant revolcant-se en mig d'un bas-sal de sang, que amb crits de dolor clamen pietat i assistència tot debatent-se en les grapes de la mort que no triga a copsarlos, tot estrenyent en els braços el fruit del saqueig.

Una ambulància de la Creu Roja recull les víctimes amb tota cura, passa una corda de presos i els botiguers ixen de sos amagatalls i saluden amb efusió als seus lliberadors que ataxonen de cartutxos els carregadors dels fusells.

SALVADOR MAJÓ

L'inconeguda

Ja l'he vista amb el posat d'una santa venerada, i al mirar-la, m'ha copsat tot l'encís de sa mirada.

I he sentit a dintre meu, una força mai sentida que m'portava vora seu amb el cor vessant de vida.

I ha passat tan prop de mí, que'l meu rostre s'enrogí com el foc d'una rosella.

I ha passat i s'en va enllà; i el meu cor que sospirà, m'ha fugit radera d'ella.

IVO PONS I VERDANÉS

LA CITA

(Glosa d'una cançó popular)

— «Còm volem que us baixi a obrir rosa fresca i colorada?»

Còm volem clavell boscà que jo us dongui aquí posada?

— Amb delit jo us la deman com se demana a una amada, jo us deman que m'obriu prest i em deixen pujar l'escala

i quan jo vos tingui aprop no passeu per mí cap ànsia.

— «Còm volem que us baixi a obrir

siestic al llit acotxada?
 A un costat tinc al marit,
 a l'altre hi tinc la mainada»
 i a la cambra del replà
 hi dorm tranquila mà mare,
 hi dorm veillant per l'infant
 i pel bè de nostra casa.
 «Estant en eixes raons
 son marit se'n despertava»
 i quan deixondit del tot
 oïa a sa esposa encara
 li pregunta amb ven de llop
 engelosit de qui ama:
 —«Me diríes ma muller
 amb qui enraones ara?»
 Me diríes ma muller
 des de'l carrer qui és que et parla?
 Es l'home impúdic que et vol,
 és l'amant que amb goig cantava
 devall del teu finestral
 en les nits de lluna clara?
 Es aquell que abans que jo
 et rondava i festejava
 i et seguia a tots els llocs,
 an al plà i a la muntanya
 i a l'ermita en fè l'aplec
 on entre esclats de rialles
 et dava mides de sants
 i t'omplia de medalles?
 Es aquell que amb tú a la font
 se'n venia cada tarda
 i als recolzers dels camins
 quan ningú us atalaiava
 se t'atancava i un bes
 et posava a cada galta?
 Es aquell que et duia flors
 i et regalava arrecades
 i ventalls i anells d'argent
 en sè a la fira et comprava?
 Parla prompte que si ho és
 prest sentirà ma venjança.
 —No és l'home impúdic que dius
 ni l'amant de que tú em parles
 que «és el moço del forner
 que ve a veure si pastava.»

R. BLASI I RABASSA

Compreu el proper número de CATA-
 LUNYA LITERARIA, portarà treballs
 literaris dels millors poetes catalans.

Petons salvadors

La Rosons està malalta
 i ningú sab el que té;
 la família, atribolada,
 ja no sab lo que ha de fer.

El rector fa di al seu pare
 que una cosa li ha de dir;
 i enraonen dins la cambra
 tan baix que no's pot senti.

—Un senyò ha vingut al poble
 que ningú d'aquí el coneix
 (el rector diu al bon pare)
 de vostra filla és promès.

Marideu-los i ben prompte
 es curarà la Rosons
 pels mals de l'amor, no hi ha
 millor remei qu'els petons.

La Rosons ja està riallera,
 té a les galtes bon colò
 va del braç d'un polít jove
 que ha estat el seu salvador!

JOAN TRULLÀS RIERA

Pensaments

—La dòna que parlant amb un altre t'a-
 lava és que t'estima.

—L'escala de la vida és una escala sense
 graons. Costa molt de pujar-hi

—Els polítics es fan de les contradiccions
 dels altres.

—Lo invisible és més preuat que lo visi-
 ble. L'honra és invisible.

—L'amor és un ritme de sang. Quan la
 sang es destrí, es destrí l'amor.

—Somniar és viure'l remordiment. La
 mort és el bàlsam que cura'l somni.

—El poeta no inventa: copia.

—La pensa, és la més gran virtut del
 home. Totes les grans obres són nadius del
 pensament.

MANUEL VALLDEPERAS

Elogi d'un vell brollador

Jo sé un jardí vell,
que un brollador hi raja
pròdic i gentil,
dins una pica ampla.
L'aguanta un vailet
qu'és flò d'alabastre,
l'aguanta content
fent dolça rialla.
Al dessota d'ell,
grisa pedra marbre
li fa de coixí,
i un peu hi descansa.
Sols un peu, puig té
l'altra cama calçada;
i és que fent l'ardit
l'equilibri aguanta
de son cos tot nú,
com per obra santa!
Ell i el brollador
fa molt temps que s'aiman.
El brolladò és vell,
prò ell és jove encare.
Mes, el brollador
serva, avui, vibranta
com de jovenet,
la veu dolça i clara.
An els lliris, joncs
que li fan sardana,
curullat d'amor
dia i nit els banya.
Amb sos regalims
que semblen de plata
l'aigua'ls esbandeix,
eixint perfumada.
Hi puja'l perfúm
donant-li gaubança,
quedant satisfet
com un patriarca.
El vailet, fidel
qui amb amor l'esguarda,
com qui és penitent
la ma mai li baixa;
i en mirífic pac
d'aqueix holocauste,
el vell brollador
amb delit li canta
festives cançons
al caure la tarda;
i ell riu que riuràs
amb franca rialla.
Al sè a mitja nit,

quan la boira blana
vaga pel jardí
engronxant la flaire
qu'ofrenen les flors
al silenci màgic
canta foll d'amor
la cançó sagrada,
qu'el lleçamí sab
i'l record ne guarda.
Perxò quan la sent,
sa flò mitg badada,
rublerta de goig
romàn encisada.
La subtil cançó
que's perd en l'aubaga
és un himne a Déu
que a l'ànima ubriaga!
I al crepuscle excels,
quan tot just romp l'auga,
canta pels ocells
que nien pels arbres,
canta pel perfúm
que les flors exhalen,
fins qu'els raigs de sol
de claror l'amaren
Mes, segueix cantant
sens fer-ne parada,
càntic an el Sol
que l'or li regala.
I'l suau ventífol
i la llum radiant
l'omplen tant de goig
que mitg d'esma, cantal!
Prest va remembrant
la gesta passada
que amb pregón record
ne serva guardada:
Donzella gentil,
que va ser aimada
per jove garrit,
que foll la besava.
Sentats al pedrís
prop la murtra blava,
en idili hermós,
ell els vigilava.
I'ls feia partió
del goig que creava;
fins qu'el llaç suprem
més tard els lligava.
Prò no ha vist mai més
la parella aimada
ni sab si té fills
que a natura sana
aiman amb passió

com feren llurs pares,
 per poguells-hi dir:
 El somni us demana!
 Veniu, qu'el jardí
 sab fer l'amor magne.
 I ell qu'en sent anyor
 dins la mitgdiada,
 es posa a cantar
 amb tendra tonada,
 cançó que en llaor
 d'ells, ha congriada;
 car els va evocant
 fins que cau la tarda.

Jo sé un jardí vell
 que un brolladó hi canta,
 canta dia i nit
 i jamai es cansa

JOAN PORTA I ESTANY

Dels masos a l'ermita

DIUMENGE

A la senyoreta Emilia Guiteras.

Si l'ermita és tota blanca
 ben be ho diuen els pardals,
 van saltant de branca en branca
 tot cercant los brots més alts.

Al revès de les fadrines
 que amb esclòps van per la neu,
 fan unes passes tan fines
 que no deixen rastre seu.

Rabadà bon rabadà,
 tot cantant obra dreçera
 les fadrines al passar
 me l'estiren pel darrera.

El saccejen, el maregen
 i li donen quatre cops,
 en un descuit lo tantegen
 i li prenen els esclòps.

Perseguint-lès luriós
 tirant embostats de neu
 no s'en adona el jocós
 que té l'ermita prop seu.

Empaita la més petita
 que corrent, entra al sant lloc,
 enfront es troba l'ermita
 i els esclòps fent de badoc.

Al esclat d'un raig de sol
 que alegra la matinada,
 poc després la gent del vol,
 comenten la gran rifada.

ANTONI TORELL

¡Pobre flor!

La poncella tendre i xica
 s'acabà tot just d'obrir,
 era la flor més bonica
 de totes les del jardí.

Flor gentil, fresca i ufana,
 la galana i gaia flor
 de dolcesa sobirana,
 va cantar-me una cançó.

La flor pura i exquisida
 tota de brins d'or i argent
 vaig arrencar-li la vida
 per pogueren fer present.

I aquella flor de bellesa
 posantse sobre tot pit,
 va perdre la gentilesa
 amb que s'havia nodrit.

JORDI PAMPIR

Jocs Florals del Casal Català de Buenos Aires-1921

Veredict del Jurat Qualificador

Premis ordinaris

Flor Natural. — «El meu anhel». Lema:
 Parla'm viatger de la meua Pàtria.
 Accèssit. — «Gresol d'amor». Lema: Esti-
 mem-nos!

Englantina.—No s'adjudica.
 Accèssit.—«Conreudors, avant!» Lema: Llibertad!
Viola.—No s'adjudica.
 Accèssit.—«El temple de la fé». Lema: L'immens tresor.

Premis extraordinaris

De la Mancomunitat de Catalunya. — Desert.

De la Diputació de Barcelona. — «La ciutat dels vaixells». Lema: Soc com un camí, etcètera.

De l'Ajuntament de Barcelona. — No se adjudica.

Accèssit.—«Col·lecció de sonets». Lema: els dies de la setmana.

Del Intendent Municipal de Buenos Aires. — «Poemes de la terra».

Primer accèssit.—«Rondalla d'amor i de pecat». Lema: De la Catalunya llegendària.

Segon accèssit.—«Poemes del camp». Lema: A plena natura.

Del Centre Autonomista de Barcelona. — No s'adjudica.

De l'Associació P. d'Ensenyança Catalana de Barcelona. — «Qui pren mate». Lema: Conte.

Accèssit.—«Patrifort». Lema: Conte de gesta.

Del Casal Català de Buenos Aires. — «Cap al tard». Lema: Quadret.

Accèssit.—«Noblesa». Lema: L'amor tot ho avassalla.

Del Orfeó Català del Casal Català. — «Corrandes». Lema: De l'ànima popular.

De la Secció d'Art escènic del Casal Català. — No s'adjudica.

Del Ressorgiment. — Desert.

De la Delegació a Buenos Aires de la A. P. de l'E. C. — Desert.

Del Centre Català de Buenos Aires. — «Vers la ciutadania de les lletres catalanes». Lema: Camí de l'imperi.

Del Centre Català de Mendoza. — No se adjudica.

Del Centre Català de Rosario. — «Les set germanes». Lema: Jovenesa.

Primer accèssit.—«Contalla de bruixes». Lema: Flor del temps vell.

Segon accèssit.—«L'arbre fatídic». Del Casal Català de Bahía Blanca. — Sol·liloqui. Lema: Davant dels ull del vici.

Primer accèssit.—«Amors tardorals».

Segon accèssit.—«La gran complanta». Lema: Cançó de gesta.

Del C. D. del Casal Català de Buenos Aires. — «Nativas». Lema: Augusto.

CORRESPONDENCIA

Joan Camps. — Anirà.

Ramón Magre. — Anirà aviat.

Lluís Bota. — Anirà aviat.

Josep Casas Muller. — Anirà.

B. Cardona. — Hi farem un adob.

J. Martí. — Anirà.

Pere Argemí. — No'ns agrada.

Joan Martínez. — Si ho adoba, pot anar.

Ll. Serra. — Miraré de complaurel.

Manel Puig. — Des del proper nombre l'hi enviarem.

Amadeu Soler. — Molt be jove, però no fa per casa.

Jeroni Bonnin. — Anirà aviat.

RESULTAT DEL CONCURS

Primer premi.—Poesia «Plany del meu cor», de Na Lluïsa Miralles.

Segon premi.—No s'adjudica.

Tercer premi.—Desert.

Nota.—S'estàn preparant els Jocs Florals de nostra Revista que tindran lloc el Maig proper. Ja donarem més detalls; per ara només podem dir que seràn uns dels millors que's celebren a les terres catalanes.

Avís.—Preguem als subscriptors de fóra que vulguin seguir llegint nostra Revista, fassin la mercè d'enviar la subscripció del present trimestre de Gener a Març en segells de correu.

CASA BASTIDA

Passeig de Gracia, 18

Gran Bazar de Sastrería estil Nord-americà

En els moments actuals, amb l'impuls de les grans baratures, s'ajunten els millors estímul, i es quan el lluhiment mercantil ofrena les millors ventatges al comprador.

Nosaltres oferim una baixa de preus que, amb comparació als de l'any passat, han sofert un 50 per 100 de rebaixa.

SECCIÓ DE SASTRERÍA CONFECCIONADA

Trajos, des de 40 ptes. Abrics, des de 30 ptes. Impermeables, des de 35 pessetes. Gabardines, des de 50 ptes. Pantalons, des de 7'95 ptes. Nostres trajos son confeccionats amb tanta cura, com els fets a mida, amb telas de *Gran Chic* gust i tall anglés.

SECCIÓ A MIDA

En aquesta secció, i amb im-millorables robes de *Gran Chic*, tenim establerts els preus següents: des de 50, 60, 75, 90, 100 i 125 ptes. els millors. Dins d'aquests preus podem confeccionar trajos, abrics, gabardines i altres robes, tant de sport com d'etiqueta, per dit motiu hem adquirit a París «L'hème Chic» de la casa Rossuth, col·leccions extensíssimes de figurins per home, amb tota classe de robes de sastreria.

SECCIÓ DE CAMISERÍA

Camises confeccionades des de 4'95 ptes. Camises a mida de madapolám Vidua Tolrá, a 10 ptes. amb *petxera* piqué Calsotets des de 3'50 ptes. Colls des de 0'50 ptes.

GÉNERES DE PUNT

Mitjons, des de 0'50 ptes. Mitjons seda, des de 3'50 ptes. Bufandes llana, des de 2'95 ptes. Botins, des de 3'50 ptes. Borceguins, des de 25 ptes. Sombreros, a 9'95 ptes. Guants, des de 1'95 ptes. Pijames, des de 9'95 ptes.

Lo módic dels preus no'ns priva d'obsequiar, segons la compra, a nostres clients amb diferents regals. Els que des de fora volen servir-se de nostre casa, remetent 0'50 ptes. en segells de correu, l'hi enviarem, mostres, catàleg, centímetre i un sistema que permet pendres la mida per sí mateix.

L'Exit del dia!!!

Solzament amb **"Dolodens"** des-
una desfila de pareig
al moment el mes fort mal de caixa.

Totes les families haurien de tindre un estoixet
amb pinçes, cotó **"Dolodens"** per varies
i una botelleta de vegades.

El que'l compra queda satisfet de lo poc que
costa comparat amb lo molt que val.

Sols costa **SET RALS** al carrer

Santa Ana, 23. - Barcelona

TALLERS GRAFICS

DE

F. & A. TIFFON EN CTA.

FUNDATS EN 1855

Proveedors de Corporacions Oficials
Entitats Bancaries i grans Indústries

TREBALLS GENERALS D'IMPRESSA, LUXE I EDICIO

Carrer Guardia, 9

BARCELONA

CASA EXCLUSIVA

EN GENRES DE PUNT

PREUS DE FÀBRICA

PERE OLLÉ

Cardenal Casañas, 4

(Plaça de la Boqueria)

BARCELONA

ELECTRICITAT EN GENERAL

Bombetes, planxes, pots i tota mena
de materials i aparells tant per a
us domèstic com per a instal·lacions

R. Bruguera

Primcesa, 18

BARCELONA